

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
МЕТОДОЛОГІЯ ВИЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Запропоновано та впроваджено алгоритм визначення соціальних, особистісних та емоційних характеристик за даними психографії, в тому числі модифікованого нами варіанту останнього; співставлення результатів за психотипами; оптимізація діагностики індивідуальних особливостей.

Ключові слова: соціально-емоційно-особистісний інтелект, психографія, діагностика

An algorithm for determining of social, personal and emotional characteristics based on psychographic data, including a modified version of the latter, has been proposed and implemented; comparison of results by psychotypes; optimization of diagnostics of individual features.

Key words: social-emotional-personal intellects, psychography, diagnostics

Предложен и внедрен алгоритм определения социальных, личностных и эмоциональных характеристик по данным психографии, в том числе модифицированного нами варианта последнего; сопоставление результатов по психотипам; оптимизация диагностики индивидуальных особенностей.

Ключевые слова: социально-эмоционально-личностный интеллект, психографика, диагностика

Вступ. Множинність форм проявів інтелекту [1,2,3] є базисом визначення соціально-емоційно-особистісного різновиду. Така множинність обумовлена вербальними, просторовими, кінестетичними, логіко-математичними та іншими проявами [1,2,3].

Наші попередні дослідження [4] дозволили визначити психологічні особливості, стресорну чутливість, емоційний інтелект студентів та викладачів як базис навчально-виховної роботи.

Факторні та експериментально-психологічні підходи [5] дали можливість визначити структурні особливості інтелекту.

Дослідження поведінкового (соціального) інтелекту [6,7] забезпечують перспективи поєднання певних різновидів [8], зокрема особистісних, емоційних та соціальних.

Метою цього дослідження було визначення можливостей використання модифікованих нами методів для діагностики соціально-емоційно-особистісного інтелекту у здорових та хворих.

Методи. Порівняння та поєднання методів дослідження особистих психологічних характеристик та емоційного інтелекту були основою модифікованих нами підходів для підвищення якості їх результатів.

Деякі стандарти використовувались для психологічних досліджень, в тому числі особливостей соціально-особистісного інтелекту методом Geometric Human Figure Drawing Test™ (TiGeR) [9].

Методологія цього тесту базувалася на малюванні людських фігур, в тому числі обличчя трикутником, колом та квадратом; інтерпретації психологічних проєкцій на внутрішній світ людини [9] за аналізом:

- семантичних уподобань із трикутників, кіл і квадратів;

- пропорцій використаних на малюнку трьох геометричних фігур;
- змістом презентованого образу людини.

Визначення типів і підтипів за формулою зводиться до переваги семантики геометричних форм [9]. Формула першого малюнка вказує на основний підтип, який визначає людину, що належить до певного психологічного типу [9]. Провідний підтип визначає стійкий або домінуючий стан. Формула другого малюнка є актуальним підтипом, що надає можливість оцінити поточний стан людини [9].

Формула третьої фігури вказує на потенційно підтип, який характеризує усвідомлене або несвідоме бажання змінитися, вказуючи напрямок небажаного стану на бажаний [9].

Формула четвертого малюнка, виконана довільно, без обмеження кількості елементів зображення людини, не описує тип чи підтип, а символічно акцентує на переважну тенденцію самосприйняття та сприйняття інших. Формулу цього зображення застосовують для співставлення та аналізу щодо трьох основних формул, з'ясування глибинних особистісних особливостей [9].

Формула п'ятого малюнка (зображення обличчя) [9] не характеризує тип або підтип, проте дозволяє виявити особливості самосприйняття та проєкції на суспільні взаємини [9], зробити оцінку соціального інтелекту. Формулу п'ятого шаблону аналізується у порівнянні з попередніми чотирьма зображеннями.

Таким чином, особистісний інтелект відображають 1-й та 2-й малюнки з уточненнями його особливостей – за 3-м, 4-м та 5-м зображенням [9], соціальний – за 5-м.

Емоційний інтелект відображають малюноки емоцій [12]. Аналіз людської фігури за трикутниками, колами та квадратами базувався на семантичних диференціальних методах [9]. Трикутник, що характеризується як "термінова", "наступальна" форма, що пов'язана з домінуючим початком [9]. Семантичне значення кола є «впорядкування», що психологічно співзвучне характеру лагідності, співчуття та жіночності [9]. Квадрат має "стабільність", а також асоціюється з мужністю [9].

Наша модифікована методологія дослідження емоційного інтелекту у хворих та здорових людей була заснована на малюванні людських фігур та облич за такими емоціями, як щастя та смуток; здивування і огида; гнів (злоба, лють) і страх (тривога) [10,11,12] трикутником, колом і квадратом [12]. Індекс співвідношення поділу суми трикутників та квадратів до кількості кіл; коефіцієнт співвідношення поділу кількостей трикутників до кіл; індекс співвідношення поділу кількостей квадратів до кіл. Ці індекси досліджували для фігури та обличчя людини [12].

Визначення характеристик емоційного інтелекту осіб, що залежні від психологічних типів, було зведено до порівняння формул переваги семантики геометричних форм класичним TiGeR та нашими результатами за модифікованим емоційним TiGeR [12].

Базисом проведення дослідження було використання концептуальних просторів [10]. Зокрема, відомо, що теорія концептуальних просторів включає концепції уявлення про пізнання людини, подібності та прототипу [10].

Типові концептуальні простори були надані [10] за деякими принципами:

- Інформація впорядкована за показниками якості, які сортуються за доменами;
- Домени мають певну топологію або метрику;
- Подібність є дистанцією у певному концептуальному просторі.

Ми запропонували концепцію оцінки емоційного інтелекту за деякими доменами (регіонами) [12]:

Домен 1. Якісні характеристики результатів TiGeR [9] шляхом аналізу семантичних уподобань із трикутників, кіл і квадратів;

Домен 2. Кількісні характеристики пропорції, що використовується на малюнку трьох геометричних фігур;

Домен 3. Особливості аналізу людського образу (оцінка примітивного вмісту зображення в різних масштабах та загальних рамках);

Домен 4. Визначення типів і підтипів за формулою семантики переваг геометричних форм [9];

Домен 5. Якісні характеристики дослідження емоційного інтелекту шляхом аналізу семантичних уподобань із трикутників, кіл і квадратів;

Домен 6. Кількісні характеристики пропорції, що використовується на малюнках трьох геометричних фігур дослідження емоційного інтелекту;

Домен 7. Кількісні характеристики емоційного інтелекту {(Індекс співвідношення поділу суми трикутників і квадратів на кількість кіл (кількість трикутників і квадратів / кількість кіл); Індекс відношення розподілу кількості трикутників до кількості кіл (кількість трикутників / кіл); індекс відношення розподілу кількості квадратів до кількості кіл (кількість квадратів/ кількість кіл); показники співвідношення трикутників, кіл, квадратів на фігурі людини до малюнків обличчя};

Домен 8. Порівняння показників співвідношення трикутників, кіл, квадратів в людських фігурах за класичними та нашими модифікованими емоційними методами TiGeR.

Наша математична формалізація концептуальних просторів через кількісні характеристики множин, підмножин збільшує їх репрезентативність [14,15].

Статистичні методи оцінки отриманих даних включаються як параметричні, як непараметричні статистичні методи, що включають тести Хі-квадрат, точний метод Фішера, перехресні співвідношення, кореляція [12] (IBM SPSS Statistics 22.00).

Результати. Дані про (кількість трикутників та квадратів / кількість кіл); (кількість трикутників / кількість кіл); (кількість квадратів / кількість кіл) та показники співвідношення трикутників, кіл, квадратів при малюванні фігури людини до обличчя надали нам можливість визначити особливості характеристик емоційного інтелекту осіб, що залежні від психологічних типів [12]. Переважання трикутників або кіл, або квадратів на першому малюнку класичного TiGeR тесту корелює з подібним переважанням елементів у малюванні емоцій при зображенні людської фігури [12]. Переважання трикутників або кіл, або квадратів на п'ятій фігурі класичного тесту відповідає подібному переваженню елементів під час малювання емоцій за зображенням обличчя людини [12].

Якість малюнків емоцій має певну залежність від переважання трикутників або кіл, або квадратів [12].

За даними цього дослідження були визначені певні залежності проміж емоційним інтелектом за модифікованим нами TiGeR тестом та особистісним, соціальним за класичним TiGeR (1-й та 2-й малюнки з уточненнями його особливостей – за 3-м, 4-м та 5-м зображенням [9], соціальний – за 5-м).

Висновки. Визначені певні залежності проміж емоційним інтелектом за модифікованим нами TiGeR тестом та особистісним, соціальним за класичним TiGeR. Співвідношення показників трикутників, кіл, квадратів у фігурі людини,

малюнків обличчя дало нам можливість визначити особливості характеристик емоційного інтелекту осіб, залежних від психологічних типів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Gardner H. Multiple intelligences: the theory in practice. New York : Basic Books, 1993. 304 p.
2. Шпак М. Емоційний інтелект в контексті сучасних психологічних досліджень [Електронний ресурс] / М. Шпак // Психологія особистості. - 2011. - № 1. - С. 282-288. http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Po_2011_1_36.pdf.
3. Kulishov S.K., Iakovenko O.M. TRAINING OF CREATIVE CLINICAL THINKING AS DERIVATIVE OF MULTIPLE INTELLIGENCE MANIFESTATIONS. - Poltava: ResearchGate, 2017. 92 p. (https://www.researchgate.net/publication/319182906_TRAINING_OF_CREATIVE_CLINICAL_THINKING_AS_DERIVATIVE_OF_MULTIPLE_INTELLIGENCE_MANIFESTATIONS).
4. Ждан В.М., Похилько В.І., Кулішов С.К. Визначення психологічних особливостей, стресорної чутливості, емоційного інтелекту студентів та викладачів як базис навчально-виховної роботи. Збірник «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». Додаток до Вип 37, том II (70), 2016. - С. 96-103.
5. Руда Н.Л. Соціальний інтелект у структурі інтелекту. Проблеми сучасної психології. 2013. Випуск 21. С. 621-629.
6. Гилфорд Д. Три сторони інтелекта задач. Психологія мышления. М.: «Прогресс», 1965. С. 434–437.
7. Айзенк Г. Ю. Понятие и определение интеллекта. Вопросы психологии. 1995. № 1. С. 111 – 131.
8. Mayer J.D., Caruso D.R., Salovey P. The Ability Model of Emotional Intelligence: Principles and Updates Emotion Review Vol. 8, No. 4 (October 2016) 290–300.
9. Libin A.V. (2008) “Psychographic test: a constructive human figure of geometric shapes” / A.V. Libin, Libin A.V. and V.V. Libin; 2008, Moscow: Eksmo, 368 p.
10. Ekman, P., & Cordaro, D. (2011). What is meant by calling emotions basic. Emotion Review. 2011. 3(4). P. 364-370
11. Keltner D., Sauter D., Tracy J., Cowen A. Emotional Expression: Advances in Basic Emotion Theory. J. Nonverbal Behav. 2019. 43(2). P. 133–160. doi:10.1007/s10919-019-00293-3.
12. Kulishov S. Modified methods of emotional intelligence investigation of sick and healthy persons. The V th International scientific and practical conference «STUDY OF MODERN PROBLEMS OF CIVILIZATION» (October 19-23, 2020 Oslo, Norway; 2020, P. 209 - 213.
13. Gärdenfors P, Williams M-A. Reasoning about Categories in Conceptual Spaces, Proceeding IJCAI'01 Proceedings of the 17th international joint conference on Artificial intelligence, Morgan Kaufmann Publishers Inc. San Francisco, CA, 2015, 1; P. 385-392
14. Kulishov S. Visual Semiotics as Cognitive Basis for Mathematical Modeling of Personal Psychological Characteristics. 12th Conference of the LAVS-AISV Visual semiotics goes cognitive – Le tournant cognitive de la semiotique visuelle – El giro cognitive de la semiotica visual; August 22 to 24, 2019, Centre for language and literature, Lund University; Printed in Sweden by Media-Tryck, Lund University; Lund, Sweden; 2019 - p. 44-45

15.Kulishov S. Visual Semiotics as Cognitive Basis for Mathematical Modeling of Personal Psychological Characteristics. 12th Conference Of the LAVS-AISV Visual semiotics goes cognitive – Le tournant cognitive de la semiotique visuelle – El giro cognitive de la semiotica visual; August 22 to 24, 2019, Centre for language and literature, Lund University; Sweden; Lund: ReseachGate, PPT presentation (DOI: 10.13140/RG.2.2.11740.95360)

УДК 378:616-053.2

Ладанівська І.Ю.

**Львівський національний університет імені Івана Франка
ОНЛАЙН НАВЧАННЯ В УМОВАХ COVID-19 КАРАНТИНУ: НОВІ
ЗАВДАННЯ – СТАРІ ПРИНЦИПИ**

У статті презентовано проблему підготовки викладачів вищих навчальних закладів до професійної діяльності в умовах онлайн навчання, зумовленого поширенням коронавірусної інфекції у всьому світі та карантинними правилами. Автор звертається до публікацій 10-15 річної давності, наголошуючи на їх актуальності відповідно до освітніх вимог сьогодення, зокрема робиться наголос на організації навчального процесу у вищих навчальних закладах на засадах конструктивізму і принципів навчання у співпраці.

Ключові слова: COVID-19 карантин, онлайн навчання, конструктивізм, навчання у співпраці, педагогічна система

The article presents the problem of teachers of higher educational institutions preparation for professional activity under the conditions of online studies caused by the spread of coronavirus infection around the world and quarantine rules. The author refers to publications of 10-15 years old, emphasizing their relevance in accordance with the educational requirements of today, in particular, the emphasis is put on the organization of the educational process in higher education on the basis of constructivism and the principles of collaborative learning.

Keywords: COVID-19 quarantine, online studies, constructivism, collaborative learning, pedagogical system

В статтє представлена проблема подготовки преподавателей вузов к профессиональной деятельности в условиях онлайн обучения, обусловленного распространением коронавирусной инфекции во всем мире и карантинными правилами. Автор обращается к публикациям 10-15 летней давности, подчеркивая их актуальность в соответствии с образовательными требованиями современности, в частности делается упор на организации учебного процесса в высших учебных заведениях на основе конструктивизма и принципов обучения в сотрудничестве.

Ключевые слова: COVID-19 карантин, онлайн обучение, конструктивизм, обучение в сотрудничестве, педагогическая система

Постановка проблеми. 2020 рік увійде в історію сучасної цивілізації як період кардинального переосмислення розвитку нашої планети і специфіки функціонування її жителів, як усіх разом, так і кожного зокрема. Пандемія, спровокована вірусним захворюванням, що отримало назву COVID-19, продемонструвала цілковиту неготовність людства до подібних явищ, певну розгубленість суспільства на усіх рівнях: загальносвітовому, державному, регіональному, місцевому, і навіть на рівні найменших структурних елементів